

СВЕЧАНИ ПРИЈЕМИ И ОБЕДИ

**АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ
СТУДИЈА БЕОГРАД
ACADEMY FOR APPLIED
STUDIES BELGRADE**

- ▣ Најчешће се приређују поводом неких значајних датума из живота једне земље, града, предузећа, друштва, па и појединаца.
- ▣ Свечани приједи могу бити СЛУЖБЕНИ и ПРИВАТНИ
- ▣ Посета шефа стране државе нашој земљи
- ▣ Посета министра иностраних послова и драгих страних функционера представника разних међународних организација

- ▣ У част завршетка разних међународних скупова, конгреса, симпозијума, међународних владиних и недржавних конференција
- ▣ У грапу службених пријема и оброка спадају и тзв. пословни рачкови и вечере или друге врсте пријема који се приређују за пословне партнере
- ▣ Прослава ДАНА ОСЛОБОЂЕЊА једног града или прослава неког јубилеја (20 година постојања) предузећа или неке драге институције или драштвене организације

- ▣ Сви остали приједи не сматрају се службеним, јер имају претежно приватни, односно интимни карактер
- ▣ Могу се приређивати у било које доба дана обично у време неког од два главна оброка у трајању од око два сата
- ▣ Често су поједини приједи предмет посебно договореног протокола, усвојена правила и обичаји у свакој земљи и ако се међусобно разликују.
- ▣ Ранг и почаст гост-званица задржава се и на свечаним обедима без обзира на врсту и место где се приређују.

- ▣ ПРЕСЕАНС је право на ранг које једно лице има да буде стављено испред других лица приликом званичних и других протоколарних пријема и церемонија
- ▣ Постоје **званични (службени) и приватни пресеанси.**
 - Службени пресеанси изводе право на основу положаја,
 - Приватни пресеанси имају сасвим други извор тога права - родбинске везе, године старости, пол и сл.

Задатак је протокола:

- ▣ да пре свега, обезбеди одговарајући третман и услове за рад приликом преговарања и закључивању међународних уговора и споразума,
- ▣ да прописује правила првенства између дипломата који бораве на истој територији, као и између њих и грађана земље домаћина,
- ▣ да утврђују правила првенства домаћих грађана за време разних званичних свечаности, свечаних пријема и обеда.

- ▣ Протокол се стара да увек примени и међународна правила и обичаје као и правила и обичаје своје земље приликом пружања третмана свакој личности
- ▣ Ова служба мора да сарађује са великим бројем људи и институција како би обезбедила испуњење својих задатака
- ▣ Да би се сарадња остварила на потребном - високом нивоу и угоститељи морају познавати и домаћа и међународна правила и обичаје у погледу третмана сваке личности - домаће и стране. Стручни угоститељски радници често морају бити у положају да обављају и службу "протокола" приликом пружања угоститељских услуга.

Ранг листа домаћих грађана

- ▣ Свака земља има тзв. листу ранга и положаја својих руководиоца, функционера и других личности којом се утврђује право првенства у свечаним приликама
- ▣ Поред тога постоје већ усвојени обичаји, пракса и правила која такође опредељују право на првенство грађана једне земље
- ▣ Код утврђивања састављања ранг листе за домаће грађане обично се узима у обзир положај који једно лице заузима у друштву

- ▣ У Француској се даје предност извршној власти испред законодавне, тако да стављају председника владе испред председника скупштине
- ▣ У САД –у после председника и потпредседника републике, који је истовремено и председник Сената, стављају председника Врховног суда, па тек онда долази председник представничког дома и чланови кабинета
- ▣ У државама са монархистичким системом владавине првенство имају чланови владалачке породице, за њима долази свештенство, па тек онда председници законодавних тела, или председници влада

- ▣ Ранг листа државних и друштвено-политичких положаја у нашој земљи често се мења јер се и друштво непрекидно креће напред, па се на хијерархијској лествици положаја њихов значај и улога мењају.
- ▣ Нису ретки случајеви да више шефова држава узимају учешће на важним међународним конференцијама.
- ▣ Како ће се када поступити, утврђује служба протокола, држећи се међународних правила о рангу, праву првенства и давању почести, као и правила која важе у земљи домаћина.
- ▣ Ранг држава се обично одређује по абecedном реду.

Ранг листа на мешовитим пријемима

- ▣ Када чланови дипломатског кора присуствују свечаном пријему и обеду заједно са домаћим гостима - званицама који приређује домаћа личност, онда се примењују правила земље домаћина.
- ▣ У Француској се после председника владе и сената пласирају страни амбасадори.
- ▣ У Енглеској после чланова краљевске куће, високог клера, првог министра, председника Доњег дома и других, тек на 17-ом месту у ранг листи се налази амбасадор акредитован у овој земљи.
- ▣ У САД амбасадори су пласирани одмах иза потпредседника Републике.

- ▣ Ранг листа дипломатског представника се такође одређује према усвојеним правилима на међународним скуповима - конференцијама - конгресима, или пак усвојеним од стране земље домаћина где су представници акредитовани.
- ▣ Класа дипломатских представништава по члану 14. Бечке конвенције која је усвојена на бечком конгресу 1961. године, а ратификована у нашој земљи 1962. године, шефови дипломатским представништава се деле на 3 класе:

1. Амбасадори или нунцији и други шефови представништва одговарајућег ранга

2. Посланици, министри и интернунцији

3. Отправници послова.

- ▣ Шефови представништава прве и друге класе акредитовани су од шефова својих држава код шефова страних држава, а шефови представништва треће класе од свог министра иностраних послова, код страног министарства иностраних послова (нунције и интернунције акредитује католичка (црква) Света столица код шефова држава),

▣ Редослед личног првенства (пресеанса) дипломатског особља је следећи (према бечкој конвенцији):

1. Амбасадор или нунције

2. Изванредни посланик и опуномоћени министар или интернунције

3. Стални отпратник послова

4. Привремени отпратник послова

5. Министар - саветник

6. Први секретар

7. Други секретар

8. Трећи секретар

9. Аташе, итд.

- ▣ Поред дипломатског особља, представништва имају и известан број стручних сарадника, изасланика или саветника чија имена се налазе на дипломатској листи.
- ▣ Поред војних, поморских и ваздухопловних изасланика у дипломатским представништвима раде и трговински, финансијски и други (аташе за штампу и сл.).
- ▣ Сви они добијају ранг на основу датума кад је њихово ступање на дужност нотифицирано код министарства иностраних послова

- ▣ Дипломатски кор у ужем значењу обухвата скуп шефова страних дипломатских представништава у главном граду једне земље.
- ▣ Према ширем значењу које је код нас прихваћено, дипломатски кор обухвата све шефове и дипломатско особље свих дипломатских представништава у главном граду једне земље.
- ▣ Протокол, издаје тзв. дипломатску литу (јули, фебруар т.г.) са именима свих шефова дипломатског кора, као и осталог дипломатског особља и стручних сарадника представништава којима је признато дипломатско својство.

- ▣ У листи су прво наведена само имена шефова представништва по реду који одговара рангу њихових класа, и првенству (пресеансу) појединих представника, у оквиру своје класе.
- ▣ Поред имена шефа представништва наведена је држава коју не представља као и датум преузимања функције, итд.
- ▣ Супруге чланова дипломатског кора имају ранг према рангу свога супрага, тако да супрага доајена дипломатског кора има такође поред ранга и обавезе (преко ње се обично упознају супруге дипломатских представника).
- ▣ Доајен дипломатског кора има највеће почасти у односу на остале, али и своје обавезе према земљи домаћина где је акредитован. У неким капиталистичким земљама устаљена је пракса да је папски нунције увек доајен дипломатског кора.

Дипломатска листа

- ▣ На основу правила о рангу, почастима и пресеансу уопште, служба протокола користи дипломатску и конзуларну листу, да би саставио ранг листу за свечане пријеме и обеде. Протокол такође користи и листу дипломаидног особља, али тамо где има више међународних организација.

Ранг листа дипломатског особља

- ▣ Једна од највећих и најзначајнијих организација је Организација уједињених нација.
- ▣ Особље и личности које раде у овим организацијама назива се ДИПЛОМАИДНО ОСОБЉЕ, јер има статус сличан дипломатском особљу.
- ▣ Обично се као функционери међународних организација само сматрају (стални и привремени) функционери међувладиних организација.

▣ Међународне владине организације се деле по праву првенства на:

-Организације из система Уједињених нација

-Остале универзалне међународне организације

-Регионалне међународне организације.

▣ На прво место међу свим међународним организација долази Организација уједињених нација и њени органи по следећем унутрашњем редоследу:

1. Генерална скупштина са својим комитетом

2. Савет безбедности

3. Економско-социјални савет

4. Старатељски савет

5. Међународни суд правде

6. Секретаријат.

- ▣ Уз секретаријат долази још Дечији фонд Уједињених нација и Уред високог комесара за избеглице.
- ▣ Иза Уједињених нација долазе специјализоване агенције које су везане уговором за Уједињене нације.
- ▣ Следеће по важности су међународне организације универзалног карактера.
- ▣ Регионалне међународне организације долазе у принципу иза универзалних организација (државне комисије).
- ▣ На последње место долазе међународне невладине организације.

- ▣ Код распореда за столом за време свечаног пријема и обеда, функционери међународних организација добијају своја места према личном рангу.
- ▣ Прво место између свих међународних функционера припада Генералном секретару Уједињених нација.
- ▣ После њега долазе генерални подсекретари УН, затим директор дечјег фонда УН (УНИЦЕФ) и високи комесар за избеглице ОУН, итд.

▣ Ако би се држали досадашње праксе од постанка Организације уједињених нација, онда се за све категорије може направити ранг листа у оквиру УН (лични ранг):

1. Председник Генералне скупштине

2. Генерални секретар Уједињених нација

3. Шефови делегација који су шефови влада

4. Председници Генералне скупштине који су министри иностраних послова

5. Председници Савета Генералне скупштине према следећем редоследу:

- Савет безбедности,
- Економско-социјални савет и
- Старатељски савет

6.Председник Међународног суда правде

7.Шефови делегација - министри спољних послова

8.Потпредседници скупштине који имају ранг опуномоћеног и изванредног амбасадора

9.Председници комитета Генералне скупштине

10.Шефови владиних делегација који имају ранг амбасадора

11.Шефови сталних делегација ако имају ранг амбасадора

12. Генерални подсекретари УН

13. Шефови сталних делегација ако немају ранг амбасадора

14. Чланови делегација који имају ранг амбасадора

15. Председник консултативног комитета за административна питања и административног суда

16. Чланови бироа савета и комитета по горе наведеном редоследу

17. Чланови делегација према њиховим ранговима, итд.

▣ Код осталих међународних организација одређује се ранг на разним службеним церемонијама:

1.Председник скупштине или савета

2.Шеф сталног секретаријата организације

3.Потпредседници и други чланови бироа

4.Председник и чланови савета организација -
уколико је савет састављен од чланова владе

5.Шефови делегација који нису чланови бироа
конференције - по утврђеном алфабетском реду

6.Шефови служби делегација.

▣ На обедима, односно свечаним пријемима, шефови делегација не распоређују се по алфаветском реду, већ по свом личном рангу:

-шефови делегације - чланови владе

-шефови делегације - амбасадори

-шефови делегације - опуномоћени министри

-шефови делегације - начелници министарства.

Ранг листа конзула

- ▣ На челу конзуларних представништава налазе се старешине које могу бити:
 - Генерални конзули
 - Конзули
 - Вице конзули и
 - Конзуларни агенти

- ▣ Слично као код дипломатских службеника постоји "конзуларни кор".
- ▣ Конзуларни кор обухвата сва лица са конзуларним рангом у једном граду.
- ▣ Доајен конзуларног кора је руководилац конзулата највише класе.
- ▣ Пресеанси конзула се веома много разликују у појединим земљама јер углавном зависе од локалних прилика и подлежу локалним прописима и у мањим местима и лукама.
- ▣ Према Бечкој конвенцији о конзуларним односима пресеанс-ранг почасті се одређују према њиховој класи.

▣ Према томе, ранг у конзуларном кору се утврђује следећим редом:

1.Руководиоци конзулата - коријерни конзули

2.Привремени вршиоци дужности руководиоца конзулата - коријерни конзул

3.Коријерни конзули који нису руководиоци конзулата.

▣ Ранг руководиоца конзулата одређује се у свакој класи по датуму издавања егзеквантуре.

- ▣ Наша земља нема устаљену праксу, али се тежи ка следећем:
- ▣ - На приватним и свечаним пријемима и обедима који се одржавају на територији коју конзул покрива, а присуствују чланови дипломатске мисије, генерални конзул треба да заузме место иза шефа дипломатске мисије и иза потенцијалног отправника послова који има ранг министра - саветника. Остали чланови конзулата били би пласирани иза чланова дипломатске мисије истог ранга.

- ▣ Када локална власт позове шефове конзулата инцо, она је обавезна да им обезбеди почасно место, обично одвојено од локалних функционера, тако да они чине засебну целину.
- ▣ Они су у принципу пласирани одмах иза највишег представника локалне власти.
- ▣ Ако су позвани поред шефова и службеници конзулата са конзуларне листе, онда они заузимају место иза својих шефова.

Ранг листа почасних конзула

- ▣ Међународно конзуларно право познаје две врсте конзула: коријерни и почасни
- ▣ Док је у пракси коријерни конзул обично држављанин државе наименовања, почасни конзул може бити и држављанин државе пријема у којој је седиште конзулата.
- ▣ Почасни конзули имају исти ранг на свечаним пријемима и обедима и другим свечаностима као и коријерни конзули, с тим што почасни конзули једне категорије долазе после коријерних конзула исте категорије.

▣ На пример:

- Коријерни генерални конзули
- Почасни генерални конзули
- Коријерни конзули
- Почасни конзули
- Коријерни вице конзули
- Почасни вице конзули, итд.

Хвала на пажњи!!!